

שינוי אקלים: אחרי פריז, הגיעה שעת המעשים

באותה תקופה אשתקד, התכוננו אנו באיחוד האירופי ושותפינו ברחבי העולם ל-COP21, ועידת האקלים בפריז, זו שכולנו קיוונו כי תוליד את הסכם האקלים הכלל-עולמי המחייב הראשון אי-פעם. ואכן, עשינו זאת. כולנו: האיחוד האירופי וישראל, הכלכלות הגדולות בעולם והמדינות הכי פחות מפותחות בו, מהאזור הארקטי ועד איי האוקיינוס השקט. בחודש דצמבר שעבר, סמכו 195 מדינות את ידיהן על תכנית פעולה עולמית שתעלה את העולם על נתיב שיאפשר לו להימנע משינוי אקלים מסוכן על ידי הגבלת התחממות כדור-הארץ לשתי מעלות צלזיוס לכול הפחות.

ישנם סימנים מעודדים לרצון של ממש מצד מדינות ברחבי העולם לשמר את התנופה הפוליטית חסרת התקדים הזאת. למעלה מ-180 מדינות, ובהן ישראל, חתמו נכון להיום על הסכם פריז, ו-22 השלימו את תהליכי אשרורו אצלן ונעשו צדדים להסכם. אנחנו מעודדים את ישראל לאשרר את ההסכם בהקדם האפשרי.

כמו האיחוד האירופי, גם ישראל צריכה להתגאות בהסכם פריז השאפתני. ואולם, כדי להגשים את החזון בדבר עולם עתידי עם רמת פליטות נמוכה, עלינו להתחיל לתרגם את המילים למעשים.

יידרש יותר מאשרור בלבד כדי להבטיח את הצמצום הנדרש בפליטות של גזי חממה, את פעולות ההתאמה ואת המימון הדרושים. כדי לעמוד בהתחייבויות שהתקבלו בפריז, יידרשו מדינות לנקוט צעדים של ממש, בשלב ראשון במישור של מסגרות המדיניות והחקיקה הדרושות לפיתוח תכניות אקלים לאומיות סולידיות וכן במישור הבינלאומי.

האיחוד האירופי והמדינות החברות בו מתייחסים ברצינות רבה מאוד ליישום ההסכם במציאות. אנחנו מתקדמים עם המדיניות הלאומיות השאפתניות שלנו בתחום האקלים, עם הצעות חדשות שיעזו לנו לעמוד ביעד שלנו להפחתת הפליטות ב-40% לפחות עד 2030 ויניעו הלאה את המעבר לכלכלה דלת-פחמן. אנחנו שומעים ומבינים חששות מפני פגיעה אפשרית של צעדים מעשיים נגד שינוי אקלים בצמיחה כלכלית. אך גילינו שההפך הוא הנכון: באיחוד האירופי, הפחתה של 23% בפליטות מאז 1990 הייתה מלווה בגידול של 46% בתמ"ג. במהלך אותן שנים יצרנו מקומות עבודה חדשים, עסקים חדשים, טכנולוגיות חדשות ויתרונות תחרותיים חדשים המכניס אותנו טוב יותר לכלכלה תואמת אקלים.

האיחוד האירופי צבר ניסיון של יותר משני עשורים בפיתוח וביישום מדיניות אקלים שאפתנית, ואנחנו ערוכים לחלוק את הניסיון שלנו לטובת אחרים. למעשה, במקרה של ישראל אנחנו כבר מקיימים שיתוף פעולה אקלימי נרחב המקיף הרבה מעבר לדיונים המשותפים שלנו בענייני מדיניות.

במישור הממשלתי, תכנית ה-Twinning של האיחוד האירופי מביאה מומחים ממשרדי ממשלה באיחוד האירופי לסייע למקביליהם הישראליים, דוגמת אנשי המשרד להגנת הסביבה, בגיבוש חקיקה אפקטיבית. במקביל, ישראלים מהמגזרים הציבוריים והפרטיים, מהאקדמיה ומהחברה האזרחית משתתפים בתכניות האזוריות של האיחוד האירופי באזור הים התיכון. דוגמה אחת היא פרויקט ClimaSouth המקדם דיאלוג ושיתוף פעולה אזורי. ראש העין, רמלה ושפרעם משתתפות בתכנית Cleaner Energy Saving Cities in the Mediterranean, המסייעת לרשויות מקומיות לפתח מדיניות אנרגיה בת קיימה יותר. כפר סבא ועמה ערים באזור דרום המשולש ואילת משתתפות בתכנית Sustainable Urban Demonstration Energy Projects. תכנית SwitchMed עוזרת לישראל לפתח מתווה לצריכה ולייצור בני קיימה, בין השאר, בכך שהיא מסייעת לחברות קטנות ובינוניות, כגון אתרי תיירות, מסעדות ומרכולים קטנים לעבור לניצול משאבים יעיל יותר.

אחרון אחרון חביב, במסגרת השתתפותה המוצלחת של ישראל בתכנית Horizon 2020 של האיחוד האירופי למחקר ולחדשנות, תורמים מדענים ישראליים ממומחיותם, במיוחד בתחום של צעדי התאמה, לעשרות פרויקטים שעניינם שינוי אקלים בנושאים הנעים מניהול שוניות אלמוגים, עבור בשימוש יעיל יותר במים ועד בחינת השפעתו של שינוי אקלימי על סכסוכים ועל שלום המין האנושי.

ישנן עוד פעולות שעל כולנו לנקוט עכשיו. בנובמבר, יתכנסו כל המדינות במרקש כדי להתחיל להוסיף את הפרטים הטכניים להסכם פורץ הדרך שהושג בפריז. בניית יכולות לפעול, טיפול באבדן ובנזק הקשורים בשינוי אקלים וקביעת מפת דרכים להשגת יעדי מימון בתחום האקלים יהיו רק כמה מן הסוגיות שיעמדו על הפרק. לפני כן, ישאפו מדינות בנוסף להגיע להסכמים רב-צדדיים להגבלת פליטות ממתוסים ולהוצאתם ההדרגתית משימוש של גזי חממה המשמשים במערכות קירור ומיזוג אוויר.

פריז הייתה רגע מכונן בשמירה על כדור הארץ למען הדורות העתידיים. עלינו לשמר את התנופה הזאת בחודשים ובשנים הבאים, שכן הרווח שווה את המאמץ: הפחתת פליטות, יותר ביטחון אנרגטי ונצילות אנרגיה, צמיחה המונעת על ידי חדשנות. המלאכה מרובה, ואנחנו מצפים בכליון עיניים לעבוד יד ביד עם ישראל.

מאת לארס פאבורג- אנדרסן, שגריר האיחוד האירופי למדינת ישראל